

Goeree-Overflakkee: Ouddorp, Stellendam en Herkingen

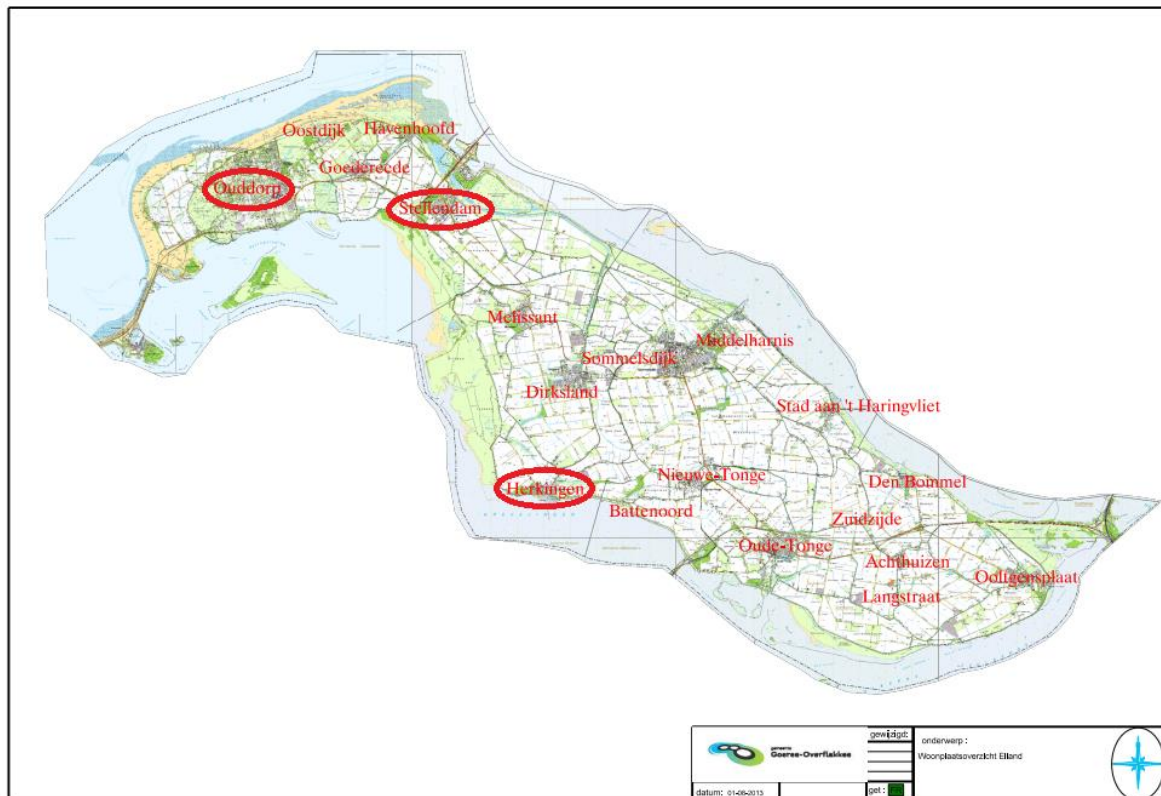

Bron: beeldbank.rws.nl

Introductie

Herkingen, Stellendam en Ouddorp zijn gelegen op Goeree-Overflakkee, het meest zuidelijke eiland van de Zuid-Hollandse eilanden. De drie dorpen vormen, met de andere 16 kernen en buurtschappen, sinds 1 januari 2013 één gemeente.

Herkingen, gelegen aan het Grevelingenmeer, is met 1200 inwoners een van de kleinere dorpen op het eiland; Ouddorp is het op een na grootste. Deze plaats telt 5700 inwoners en ligt tussen de Noordzeekust en het Grevelingenmeer. Het vissersdorp Stellendam heeft bijna 3500 inwoners.

Goeree-Overflakkee

(Bron: www.goeree-oeverflakkee.nl)

Het landschap rond de plaatsen vertoont grote onderlinge verschillen. Herkingen ligt op Flakkee; dit oostelijke eilanddeel vormt de 'romp' van G-O. Het heeft een open agrarisch karakter, en bestaat vooral uit polderland met kleigrond en buitendijks natuurlandschap. Ouddorp ligt op Goeree, de 'kop', die gekenmerkt wordt door duingebieden en een uniek landschap van zogenaamde 'schurvelingen': beplante zandwallen rond afgegraven akkers. Stellendam ligt in de smalle 'hals' van het eiland, en is met zijn vissershaven vooral noordwaarts gericht, naar het Haringvliet.

Schurvelingenlandschap bij Ouddorp
(Bron: wikipedia.org)

Door hun ligging aan water is de visserij voor de drie dorpen van aanzienlijk economisch belang geweest. Daarnaast zijn vooral Herkingen en Ouddorp ook agrarische gemeenschappen. Na de Tweede Wereldoorlog is er op G-O een belangrijke economische activiteit bijgekomen: het toerisme. Ouddorp heeft zich vanaf de jaren '70 ontwikkeld tot recreatieve trekpleister, als badplaats en als hét uitgaanscentrum van de regio. Voor Herkingen is de ligging aan het Grevelingenmeer essentieel; het dorp heeft een eigen jachthaven en profileert zich graag als watersportplaats.

De jachthaven van Herkingen aan de Grevelingen
(Bron: wsv-herkingen.nl)

Stellendam is van oudsher dé vissershaven van G-O, en dat is nog steeds zo, ondanks het feit dat het water van het Haringvliet als gevolg van de Deltawerken zoet is geworden en de open doorgang naar de Noordzee beperkter is geworden.

Ondanks de rust en ruimte die G-O kenmerkt, is de afstand tot de zuidelijke Randstad (regio Rotterdam) kort, door de verbindingen via de N57 en N59.

De vissershaven van Stellendam
(Bron: www.zoom.nl)

Structuurvisies

In 2010 werd een regionaal structuurvisie-traject afgerond na een samenwerkingsverband tussen de vier toenmalige gemeenten op Goeree-Overflakkee. Eerder in dat jaar verscheen ook de Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland 2020, waarin duidelijke doelstellingen voor Goeree-Overflakkee zijn opgenomen.

Provincie

Een belangrijk thema voor de provincie is het opnieuw invoeren van een getijdensysteem in de Deltawateren rond G-O. Dit moet gebeuren door ingrijpende acties op twee plaatsen:

- het bij vloed op een kier zetten van de Haringvlietsluizen, aan de noordwestkant van G-O; hierdoor zou het Haringvliet weer (deels) zout worden. De migratie van trekvis als zalm en zeeforel naar Rijn en Maas zou door de open verbinding opnieuw mogelijk moeten worden. In juni 2013 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu besloten dat dit Kierbesluit in 2018 uitgevoerd moet gaan worden.
- het aanbrengen vaneen doorlaat in de Brouwersdam, aan de zuidwestkant van het grondgebied van G-O. Het terugbrengen van getijden in het Grevelingenmeer zou een grote verbetering moeten opleveren voor het ecosysteem ter plaatse. De bouw van een getijdencentrale in de doorlaat maakt deel uit van het plan; het vergroot de financiële haalbaarheid ervan. Het project moet worden gefinancierd door Rijk, provincie en de gemeenten Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland. De centrale zou rond 2020 in bedrijf moeten zijn.

Herinvoering van eb en vloed beïnvloedt niet alleen het ecosysteem van het open water, het heeft ook aanzienlijke gevolgen voor de omgeving aan land. Aangrenzend land zal verzilten, en dat heeft impact op de agrarische functie ervan. Aan de andere kant biedt het ook nieuwe interessante ontwikkelingskansen op verschillende terreinen:

- natuur: vooral in de buitendijkse gebieden zal er veel veranderen
- recreatie: de waterkwaliteit van de grote wateren verbetert voor watersport en natuurbeleving
- landbouw: men kan kiezen voor overschakeling op de teelt van andere gewassen

Wanneer goed ingespeeld wordt op deze veranderingen, kan het G-O een krachtige economische impuls opleveren.

De Haringvlietsluizen
(Bron: beeldbank.rws.nl)

Gemeente

In de Regionale Structuurvisie wordt geconstateerd dat G-O op veel punten toe is aan nieuwe ontwikkelingen. Het eiland bezit veel kwaliteiten, maar er is wel actie nodig om het vitaal te houden. Het imago van G-O, het 'eilandgevoel', moet beter benut worden, en bestaande economische activiteiten moeten aangepast worden aan de eisen van deze tijd.

Kansen liggen daarbij vooral op de volgende terreinen:

- Watersport en wonen op het hele eiland, vooral op overgangen tussen water en land
- Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in de dorpen en het landschap
- Toerisme aan de Kop van Goeree (rond Ouddorp) en langs het water (o.a. Herkingen)
- Verbetering en uitbreiding van verblijfsmogelijkheden (recreatiebungalows, tweede huis, bed & breakfast, hotels, campings)
- Versterking van de routegebonden recreatie op het hele eiland en met name langs cultuurhistorisch bijzondere plekken en karakteristieke kernen
- Toegankelijk maken van natuur in combinatie met kleinschalige toeristische voorzieningen (ecotoerisme)
- Aantrekkelijke wereldmarkt voor landbouwproducten, met kansen voor innovatie, productverbreding en schaalvergroting
- Onrendabele brakke landbouwgronden een nieuwe economische functie geven (bijvoorbeeld natuur, recreatie, landgoederen)

- Ontwikkeling en aanleg van leisurevoorzieningen (parklandschap met landbouw, natuur, maneges en golf)

Op het gebied van woningbouw wil G-O terughoudend zijn en bewuste keuzes maken. Er wordt doelgericht gebouwd, allereerst voor de bestaande bevolking. Daarnaast is er vanuit de gemeente aandacht voor het belang van nieuwbouw voor gesegmenteerde groepen. Zo is bijvoorbeeld de Kop van Goeree in trek bij pre-pensionado's, die zich in deze levensfase nog willen hervestigen en een sociaal netwerk opbouwen voordat ze met pensioen gaan. Zij zoeken daarvoor de rust en ruimte die de omgeving van Ouddorp biedt. Het spreekt voor zich dat het rond Herkingen vooral voor de hand ligt om rekening te houden met de woonwensen van watersportliefhebbers, die een (tweede) huis in de nabijheid van een jachthaven willen bezitten. Hetzelfde geldt voor Stellendam, dat bovendien vanwege de ligging aan de N57 ook aantrekkelijk is voor forensen uit de Rijnmond, die op het platteland willen wonen, maar wel binnen een uur op de werkplek willen zijn.

De toekomst van Goeree-Overflakkee

De betrokken partijen op G-O realiseren zich dat er activiteiten ontplooid moeten worden om het eiland aantrekkelijk te houden voor (toekomstige) bewoners en voor hen die er hun vrije tijd willen doorbrengen. Het eiland biedt genoeg kansen en dat biedt mogelijk ook perspectieven voor degenen die er grond willen aankopen. Een van de actuele projecten die in de steigers staan, is het raamplan 'Ouddorp-Bad', dat zich in een voorbereidende fase bevindt, en in 2014 van start gaat.

De gemeente G-O en de provincie Zuid-Holland staan open voor innovatieve ideeën om de economie, leefbaarheid en duurzaamheid van Goeree-Overflakkee een impuls te geven. Daarom hebben zij het Ontwikkeloket in het leven geroepen. Hier kunnen bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en inwoners van het eiland hun ideeën kwijt. Via het Ontwikkeloket zorgen de provincie en de gemeente ervoor dat kansrijke innovaties ondersteuning krijgen om uit te groeien tot een succes, bijvoorbeeld nieuwe concepten voor de visserij of voor recreatie, toerisme, natuur en zorg. Er zijn twee innovatiemanagers aangesteld die zelf, in samenwerking met het bedrijfsleven, vernieuwende initiatieven aandragen, en die voor andere perspectiefrijke ideeën een (financieel) draagvlak proberen te vinden.

Verdere informatie:

Vitaal belevingseiland in de Delta. Regionale Structuurvisie Goeree-Overflakkee. (2010)

www.goeree-overflakkee.nl

www.igo.nl

<http://www.ggof.nl/>

www.rijksoverheid.nl/nieuws/2013/06/20/schultz-haringvlietsluizen-in-2018-op-een-kier.html